

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 20Pu/12/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5715206925
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Eva Marčeková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2015:5715206925.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin samosudkyňou Mgr. Evou Marčekovou v právnej veci

Q.. Ľ. N., nar.XX.X.XXXX

trvale bytom Mesto Martin, v súčasnosti umiestnený v Psychiatrickej liečebni Sučany, Hradiská 20, Sučany, zastúpený opatrovníkom pre konanie Mesto Martin a splnomocneným zástupcom Z.. C. N., nar.XX.X.XXXX, S. XXXX/XX, Z., v konaní o vyslovenie prípustnosti prevzatia a držania v ústave zdravotníckej starostlivosti bez informovaného súhlasu takto

r o z h o d o l :

Ďalšie držanie pacienta Q.. Ľ. N., nar.XX.X.XXXX, trvale bytom Mesto Martin, v súčasnosti umiestnený v Psychiatrickej liečebni Sučany, pri jeho obmedzení alebo vylúčení zo styku s vonkajším svetom v ústave zdravotníckej starostlivosti, v Psychiatrickej liečebni Sučany, je p r í p u s t n é po dobu šesť mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.

Štátu s a n e p r i z n á v a náhrada trov konania.

Od doručenia tohto rozhodnutia Q.. Ľ. N. s a u p ú š ť a .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Psychiatrická liečebňa Sučany dňa 15.5.2015 tunajšiemu súdu oznámila, že bol prijatý do liečebne dňa 2.3.2015 na žiadosť Okresného súdu v Nitre sp.zn. 2T/80/2012 z dôvodu poskytnutia ústavnej psychiatrickej starostlivosti Ľ. N. po prepustení z Ústavu na výkon väzby. Dňa 14.5.2015 prebehlo súdne pojednávanie, na ktorom mala byť uložená ústavná ochranná psychiatrická liečba, pojednávanie bolo však odročené. Pacient nesúhlasí s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v ich zariadení, odmieta podpísať informovaný súhlas.

Uznesením zo dňa 15.5.2015 súd začal z úradnej povinnosti konanie o vyslovenie prípustnosti prevzatia a držania Ľ. N. v ústave zdravotníckej starostlivosti po odmietnutí informovaného súhlasu. Súčasne mu ďalším uznesením z toho istého dňa ustanovil opatrovníka pre konanie Mesto Martin s súlade s § 191b ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.).

Uznesením č.k. 20Pu/12/2015-12 zo dňa 15.5.2015 súd rozhodol, že k prevzatiu a držaniu Ľ. N. v Psychiatrickej liečebni Sučany po odmietnutí informovaného súhlasu došlo zo zákonných dôvodov podľa § 6 ods. 9 písm. d) zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení

s tým, že od doručenia uznesenia L.V. N. súd upustil. Rozhodol tak po výsluchu ošetrojúcej lekárky MUDr. Simony Mejtskej a samotného pacienta, ktorý pre aktuálny psychický stav nevyhnutne vyžaduje psychiatrickú ústavnú hospitalizáciu, je tu prítomné riziko ohrozenia hlavne jeho okolia.

Dňa 25.5.2015 Psychiatrická liečebňa Sučany oznámila, že vzhľadom k priebehu ochorenia, klinickému obrazu a nekooperatibility nepredpokladajú zlepšenie psychického stavu a podpísanie informovaného súhlasu a požiadala o vyšetrenie znalcami z odboru psychiatria. Vzhľadom na to súd uznesením zo dňa 25.5.2015 ustanovil MUDr. Stanislava Kollára za znalca na podanie znaleckého posudku o zdravotnom stave L. N. a či je potrebné jeho ďalšie držanie v ústave zdravotníckej starostlivosti a na akú dobu sa dá predpokladať dĺžka hospitalizácie.

Pacient sa odvolal proti uzneseniu o ustanovení opatrovníka Mesto Martin a odvolanie dňa 25.5.2015 doručil priamo Krajskému súdu v Žiline. V podaní súčasne namietal zaujatosť sudcov tunajšieho súdu. Po vyjadrení zákonnej sudkyne a ostatných sudcov súdu vo veci rozhodoval odvolací súd. Rovnako o odvolaní Občianskeho združenia Slobodní občania Slovenska so sídlom v Bratislave. Uznesením č.k. 7NcC/22/2015-57 zo dňa 17.6.2015 Krajský súd v Žiline rozhodol o tom, že sudkyňa Mgr. Eva Marčeková nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci, uznesením č.k. 8CoP/46/2015-129 zo dňa 23.7.2015 potvrdil uznesenie o ustanovení opatrovníka pre konanie a uznesením č.k. 8CoP/47/2015-132 zo dňa 23.7.2015 zastavil konanie o odvolaní Občianskeho združenia Slobodní občania Slovenska so sídlom v Bratislave z dôvodu, že odvolateľ nepredložil plnomocenstvo od pacienta na zastupovanie v konaní, pričom ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý sa nepodarilo pre nečinnosť odvolateľa odstrániť a bez jeho odstránenia nie je možné v konaní pokračovať.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom splnomocneného zástupcu, syna posudzovaného Z. C. N., súdneho znalca MUDr. Stanislava Kollára a primárky Psychiatrickej liečebne Sučany MUDr. Simony Mejtskej, oboznámil sa s podnetom, so znaleckým posudkom č. 60/2015 zo dňa 1.6.2015 a s návrhom prokurátora Okresnej prokuratúry Nitra zo dňa 30.3.2015 o uloženie ochranného opatrenia - ochranného psychiatrického liečenia ústavnou formou podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona obvineného L. N.Á. v trestnej veci pre zločin ublíženia na zdraví, lebo zo záverov znalcov, psychiatrov vyplynulo, že trpí duševnou chorobou - trvalou poruchou s bludmi. Od výsluchu L. N. v súlade s doporučením znalca súd upustil, rovnako od doručenia rozhodnutia vo veci. Opatrovník pre konanie Mesto Martin sa pojednávania nezúčastnil, neprítomnosť neospravedlnil a súd rozhodol aj bez jeho vypočutia, postupoval podľa § 101 ods. 2 O.s.p., prihliadol na obsah spisu a vykonané dôkazy, nerozhodnutie vo veci by nebolo v záujme posudzovaného.

Jeho syn na pojednávaní aj za ďalšieho syna Q. N. uviedol, že sú vďační, že otec podstupuje liečbu, lebo jeho aktuálny zdravotný stav je veľmi na pokraji spoločnosti a liečbu vnímajú ako možnosť zlepšiť kvalitu jeho života a zaradenia do spoločnosti. Na základe jeho skúseností nie je otec nebezpečný pre spoločnosť, pravidelne sa s ním do zadržania dňa 12.1.2015 stretávali a finančne mu pomáhali, nevykazoval žiadne známky agresivity. Diagnóza u neho pretrváva už 15 až 20 rokov a ublíženie na zdraví vlastnej matke bol ojedinelý prejav agresivity. Súhlasil so závermi znaleckého posudku s výnimkou, že je nebezpečný pre spoločnosť. Vyslovenie ochrannej ústavnej psychiatrickej liečby je v súčasnosti jediné možné riešenie a bude pre neho prospešné, aby bol naďalej umiestnený v Psychiatrickej liečebni Sučany, ale nie z dôvodov nebezpečnosti pre seba a spoločnosť. Chceli by sa pokúsiť o jeho preloženie do iného zariadenia z dôvodu zlých podmienok, v ktorých je držaný a ktoré neprispievajú k zlepšeniu jeho duševného stavu a budú sa snažiť o preloženie na voľnejšie oddelenie.

Súdny znalec uviedol, že pána N. osobne vyšetril dňa 30.5.2015 a preštudoval všetku dostupnú zdravotnú dokumentáciu. Trpí vážnou duševnou poruchou a je nutné pokračovať v psychiatrickej liečbe formou hospitalizácie a možno predpokladať nutnosť ďalšej hospitalizácie v trvaní rok a viac, presnú dĺžku do budúcnosti nie je možné odhadnúť. Po roku je vhodné opätovne preskúmať duševný stav za predpokladu, že mu nebude dovedty uložená ústavná ochranná liečba v trestnom konaní. Zo znaleckého posudku mal súd preukázané, že L. N. trpí vážnou duševnou poruchou v pravom slova zmysle - pretrvávajúcou psychotickou poruchou s bludmi, porucha je trvalého charakteru. Ide o florídne (akútne, aktívne, rýchlo a viditeľne postupujúce ochorenie) štádium psychotického ochorenia s paranoidne-perzekučnými a megalomanickými bludnými obsahmi v myslení s dosahom na emotivitu a správanie. Porucha sa začala rozvíjať pred viacerými rokmi a v súčasnosti má zásadný a determinujúci dosah na jeho prežívanie a správanie, ktoré je chorobne motivované, nepredvídateľné a vysoko rizikové.

Je k svojej duševnej poruche absolútne nekritický, nepripustí, že trpí duševnou poruchou, považuje sa za duševne zdravú osobu. Jeho súdnosť a kontakt s realitou sú narušené, akýkoľvek postup štátnych orgánov vníma ako nespravodlivú a zámernú perzekúciu jeho osoby. Porucha má zásadný vplyv na jeho schopnosť adekvátne chápať zmysel súdneho konania a v prípade jeho eventuálnej účasti je reálne riziko zhoršenia zdravotného stavu, zvýraznenia emočného a behaviorálneho sprievodu jeho bludných obsahov v myslení. Zdravotný stav môže byť ovplyvniteľný dlhodobou psychiatrickou liečbou a z medicínskeho hľadiska je potrebné jeho ďalšie držanie v ústave zdravotnej starostlivosti pri obmedzení alebo vylúčení styku s vonkajším svetom, pričom je odôvodnený predpoklad dlhobej, minimálne viacmesačnej hospitalizácie. Vo februári 2015 boli vypracované pre účely trestného konania dva znalecké posudky znalcami z odvetvia psychiatria s rovnakým záverom, že trpí duševnou poruchou, trvalou poruchou s bludmi - paranoia querulans podľa starej terminológie, táto choroba má zásadný vplyv na jeho schopnosť chápať zmysel trestného konania a z dôvodu doteraz neliečenej závažnej psychotickkej choroby doporučili uloženie ochranného psychiatrického liečenia ústavnou formou. Blud ako symptóm je nevývratná patológia obsahu myslenia, ktorý nie je možné bez liečby korigovať, rovnako ani pri absencii náhľadu samotného pána N. na chorobnosť.

Primárka liečebne uviedla, že pán N. bol prijatý na žiadosť Okresného súdu Nitra s tým, že je u neho plánované uloženie ochranného opatrenia. Od úvodu hospitalizácie je spolupráca sťažaná, lebo ochorenie narúša kontakt s realitou a akékoľvek snahy vníma ako perzekúciu voči jeho osobe, čo vedie k zvýrazneniu postojov k personálu. Je negativistický, opakovane zahajuje hladovku, proklamuje, že je politickým väzňom a po opustení liečebne ujde do zahraničia. Odmieta akúkoľvek medikáciu, táto je realizovaná kvapkami v nápoji a bolo dosiahnuté čiastočné zmiernenie emočného prežívania chronických bludných koncepcií a aktuálne nie je predpoklad, že v ambulantných podmienkach by spolupracoval. Ťažko predpokladať dĺžku hospitalizácie, ale u jeho diagnózy je to minimálne jeden rok, je to dolná hranica. K nebezpečnosti pre spoločnosť uviedla, že bol agresívny aj k nej, bolo nutné volať hliadku polície, pretrváva verbálne osočovanie a je nutný pobyt na akútnom oddelení z dôvodu útekových tendencií.

Podľa § 191a O.s.p. ústav vykonávajúci zdravotnícku starostlivosť (ďalej len ústav), v ktorom sú umiestňované osoby z dôvodov uvedených v osobitnom predpise, je povinný oznámiť do 24 hodín súdu, v ktorého obvode ústav je, prevzatie každého, kto v ňom bol umiestnený bez svojho súhlasu (ďalej len chorý).

Podľa § 191b ods. 1 O.s.p. o každom, o ktorom je ústav povinný urobiť oznámenie podľa § 191a, začne súd, v ktorého obvode je ústav, konanie o vyslovení prípustnosti prevzatia do ústavu, ibaže prevzatie a držanie nariadil súd v inom konaní.

Podľa § 191b ods. 3 O.s.p. súd vykoná dôkazy potrebné na posúdenie, či k prevzatiu (§191a ods. 1 a 2) došlo zo zákonných dôvodov, vyslychá chorého a ošetrojúceho lekára. Pojednávanie spravidla nie je potrebné nariaďovať.

Podľa § 191b ods. 4 O.s.p. do piatich dní odo dňa, keď došlo k obmedzeniu podľa § 191a, súd uznesením rozhodne, či k prevzatiu došlo zo zákonných dôvodov (§ 191a ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 191d ods. 1 O.s.p. ak súd vyslovil, že prevzatie bolo v súlade so zákonnými dôvodmi a umiestnený je obmedzený alebo vylúčený zo styku s vonkajším svetom, pokračuje súd v konaní o vyslovení prípustnosti jeho ďalšieho držania v ústave.

Podľa § 191d ods. 2 O.s.p. na zistenie zdravotného stavu umiestneného súd ustanoví znalca. Úlohou znalca je vyjadrenie o tom, či ďalšie držanie umiestneného v ústave pri obmedzení alebo vylúčení styku s vonkajším svetom je alebo nie je potrebné. Za znalca nemôže byť ustanovený lekár, ktorý pracuje v ústave, v ktorom je umiestnený držaný.

Podľa § 191d ods. 3 O.s.p. súd nariadi pojednávanie, na ktoré prizve umiestneného (pokiaľ podľa vyjadrenia ošetrojúceho lekára alebo písomného znaleckého posudku je umiestnený schopný vnímať priebeh a význam pojednávania) a jeho zástupcu (opatrovníka). Na pojednávaní vyslychá znalca, podľa okolností ošetrojúceho lekára, umiestneného a vykoná prípadne iné dôkazy.

Podľa § 191d ods. 4 O.s.p. v rozsudku, ktorý musí byť vyhlásený do troch mesiacov od výroku o prípustnosti prevzatia do ústavu, rozhodne súd, či ďalšie držanie je prípustné a po akú dobu. Ustanovenia § 191c ods. 2 a 3 platia tu obdobne.

Podľa § 191e ods. 1 O.s.p. účinnosť rozsudku podľa § 191d ods. 4 zanikne uplynutím doby jedného roka odo dňa jeho vyhlásenia, ak v ňom nebola určená kratšia lehota. Ak sa má držanie v ústave predĺžiť nad túto dobu, treba vykonať nové vyšetrovanie a súd musí o povolení ďalšieho držania znova rozhodnúť. Ustanovenia § 191c ods. 2 a 3 tu platia obdobne.

Podľa § 191e ods. 2 O.s.p. rozsudok podľa odseku 1 nebráni tomu, aby ústav prepustil osobu držanú v ústave pred uplynutím doby uvedenej v odseku 1, ani tomu, aby opatrovnícky súd urobil iné opatrenie.

Podľa § 191f O.s.p. osoba držaná v ústave, ak je spôsobilá na právne úkony, jej zástupca (opatrovník) a osoby jej blízke môžu ešte pred uplynutím doby, do ktorej je držanie prípustné, žiadať o nové vyšetrovanie a rozhodnutie o prepustení, ak je odôvodnená domnienka, že ďalšie držanie v ústave nie je dôvodné. Ak súd zamietne návrh na prepustenie, môže rozhodnúť, že nebude konať ďalšie vyšetrovanie pred uplynutím doby, po ktorú bolo držanie v ústave povolené.

Podľa § 191g O.s.p. trovy konania platí štát. Neplatí však trovy právneho zastúpenia, s výnimkou prípadov uvedených v § 30 ods. 2 tohto zákona.

Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o zdravotnej starostlivosti“), na poskytovanie zdravotnej starostlivosti sa vyžaduje informovaný súhlas (§ 6 ods. 4), ak v tomto zákone nie je ustanovené inak (§ 6 ods. 9).

Podľa § 6 ods. 9 písm. d) zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení informovaný súhlas sa nevyžaduje v prípade ambulantnej starostlivosti alebo ústavnej starostlivosti, ak ide o osobu, ktorá v dôsledku duševnej choroby alebo s príznakmi duševnej poruchy ohrozuje seba alebo svoje okolie, alebo ak hrozí vážne zhoršenie jej zdravotného stavu.

Po zhodnotení dokazovania vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení, znaleckého posudku, vypočutia súdneho znalca na pojednávaní súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku rozhodnutia, keď bol preskúmaný zdravotný stav pacienta L. N. a jeho ďalšie držanie pri jeho obmedzení alebo vylúčení zo styku s vonkajším svetom v ústave zdravotníckej starostlivosti je prípustné a to po dobu šesť mesiacov od právoplatnosti rozsudku, urobil tak na ochranu jeho záujmov a v záujme dosiahnutia zmiernenia intenzity bludov, jeho sociálneho fungovania a pripravenia lepších podmienok pre jeho návrat do bežného života a sociálneho prostredia. V konečnom dôsledku s liečbou súhlasili aj jeho dvaja synovia.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 191g O.s.p. tak, že trovy, ktoré vznikli v súvislosti s vypracovaním znaleckého posudku, platí štát, ktorému náhradu trov nepriznal, nemožno to spravodlivo vzhľadom na duševné ochorenie od posudzovaného žiadať a podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko ide o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu (§ 81 ods. 1 O.s.p. konanie o vyslovenie prípustnosti prevzatia alebo držania v ústave zdravotníckej starostlivosti) a nezistil žiadne okolnosti a skutočnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov.

Po vyhlásení rozsudku, jeho stručnom odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku sa splnomocnený zástupca posudzovaného pacienta a primárka zdravotníckeho zariadenia prítomní na pojednávaní vzdali práva na podanie odvolania proti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, štvormo (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).